

СИЛАБУС навчальної дисципліни «Андрагогіка»			
Напрямок підготовки	Доктор філософії		
Галузь знань	1 Освіта / Педагогіка		
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки		
Освітньо-наукова програма	Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова		
Статус дисципліни	Дисципліна вільного вибору аспіранта		
Мова навчання	Українська		
Семестр	3		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Форма підсумкового контролю	залік		
Викладач	Годлевська Катерина Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов		
Анотація навчальної дисципліни	<p>Навчальна дисципліна «Андрагогіка» розкриває основи теорії, методології та практики освіти дорослих, орієнтуючись на формування ключових андрагогічних компетентностей у студентів. Вивчення дисципліни спрямоване на розвиток здатності аналізувати і застосовувати андрагогічні підходи, моделі організації освітнього процесу для дорослих, а також інноваційні технології та методи навчання у сфері освіти дорослих. Здобувачі освіти оволодівають знаннями про психологічні основи навчання дорослих, включаючи мотивацію, сприйняття, пам'ять і увагу, та опановують сучасні принципи і методи андрагогічного підходу до освіти дорослих.</p> <p>Зміст дисципліни розкривається у трьох змістових модулях. Перший модуль охоплює теоретико-методологічні засади андрагогіки, де розглядаються історичні, психологічні та соціокультурні аспекти дорослої освіти. Другий модуль зосереджений на андрагогічних підходах до організації та забезпечення якості освіти дорослих, вивчаються різні моделі та стратегії освітнього процесу, інноваційні технології та методи навчання, а також професійна підготовка андрагогів. Третій модуль присвячений аналізу міжнародного досвіду та освітньої політики в галузі освіти дорослих, де особлива увага приділяється правовим аспектам і тенденціям розвитку андрагогіки у світовій практиці.</p>		
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:		
		Денна / вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
	лекції	20 год.	6 год.
	семінарські заняття	0 год.	0 год.
	практичні заняття	10	4
	консультації	0	0
	самостійна робота	60 год.	80 год.
Передумови до вивчення або	Знання теоретичних основ реалізації наукових досліджень у педагогіці, психології, соціології.		

вибору навчальної дисципліни	<p>Знати: знати основи педагогіки, психології та соціології, а також мати загальне розуміння концепції освіти впродовж життя..</p> <p>Вміти: критично аналізувати педагогічні теорії та методи, застосовувати отримані знання для оцінки ефективності освітніх підходів і технологій в контексті навчання дорослих.</p> <p>Для успішного освоєння дисципліни аспіранти повинні володіти знаннями в області філософії, психології, педагогіки і психології вищої школи. Знання та навички, отримані в результаті вивчення даних курсів, створюють необхідну базу для вивчення курсу «Андрагогіка» і мають високу ступінь кореляції з ними.</p>
Мета вивчення дисципліни	<p>Мета вивчення навчальної дисципліни «Андрагогіка» формування у студентів глибоких знань і компетентностей щодо теоретичних, методологічних та практичних основ освіти дорослих, зокрема андрагогічного підходу, моделей і стратегій організації освітнього процесу, а також інноваційних технологій і методів навчання дорослих. Дисципліна покликана ознайомити слухачів з психологічними аспектами навчання дорослих, включаючи мотивацію, сприйняття, пам'ять і увагу, та сприяти розумінню ролі освіти в контексті навчання впродовж життя. Студенти набувають навичок аналізу міжнародного досвіду в освіті дорослих, вивчають освітню політику та правові аспекти в галузі андрагогіки, а також отримують знання щодо професійної підготовки і розвитку андрагогів. У процесі вивчення курсу особлива увага приділяється компетентнісному підходу, що передбачає розвиток здатності вирішувати комплексні завдання у сфері освіти дорослих з урахуванням сучасних тенденцій і викликів.</p>
Компетентності, які аспірант набуде в результаті навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність розв'язувати комплексні завдання і проблеми в галузі освіти у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань із загальнопедагогічних дисциплін (загальна педагогіка та історія педагогіки; теорія та методика навчання іноземних мов в закладах освіти різного типу), тенденції їх становлення і розвитку, сучасного стану й актуальних проблем, новітніх наукових парадигм і методології педагогічних досліджень та/або професійної практики. 2. Здатність до встановлення причинно-наслідкових зв'язків, осмислення, узагальнення філософсько-світоглядних засад сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку української та зарубіжної науки для розуміння освітніх та наукових процесів і явищ в умовах глобалізації й інтернаціоналізації. 3. Здатність ініціювати, організовувати та проводити комплексні теоретичні й експериментальні дослідження в сфері науково-дослідницької та інноваційної діяльності, зокрема і в міждисциплінарних галузях, які призводять до отримання нових закономірностей та виявлення невирішених раніше проблем або їх частини. 4. Здатність до міжкультурної наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів українською та іноземними мовами в академічному середовищі з метою презентації та обговорення результатів свого наукового здобутку в усній та письмовій формі.

	<p>5. Здатність планувати, розробляти критерії та обирати інструменти оцінювання наукових проєктів та керувати ними, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, готувати запит на видачу документів, що засвідчують право автора і реєструвати права інтелектуальної власності.</p> <p>6. Здатність цілісно і системно аналізувати педагогічні явища з погляду фундаментальних філософських теорій, традиційних та новітніх науковометодологічних підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.</p> <p>7. Здатність до критичного аналізу, оцінки, синтезу, продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем в галузі освіти та дотичних міждисциплінарних проєктів.</p> <p>8. Здатність ініціювати й організувати професійну, науково-інноваційну та викладацьку діяльність, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних методів і прийомів; здійснювати наукові оригінальні дослідження, досягати результатів та розв'язувати поставлені завдання в галузі освіти.</p>
<p>Результати навчання з дисципліни</p>	<p>1. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.</p> <p>2. Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні освітні концепції, фундаментальні праці конкретної педагогічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення.</p> <p>3. Знати провідні наукові підходи, концепції, положення, освітні технології, їх історично-порівняльні аспекти, глибоко усвідомлювати актуальні теоретико-методологічні та практичні проблеми, що потребують вирішення у наукових дослідженнях.</p> <p>4. Порівнювати і класифікувати різні наукові теорії у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати особисті наукові досягнення і здобутки інших дослідників.</p>
<p>Тематичний план занять</p>	<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 1.</p> <p style="text-align: center;">Теоретико-методологічні засади андрагогіки</p> <p><i>Тема 1.</i> Андрагогіка як галузь науково-педагогічного знання: історія, теорія та практика Визначення андрагогіки як наукової дисципліни, її предмет, завдання та основні категорії. Історичні етапи розвитку андрагогіки: виникнення терміну, перші дослідження в Європі та США, становлення андрагогіки як науки. Основні теоретичні концепції андрагогіки. Сучасні парадигми андрагогічних досліджень. Практичне застосування андрагогіки в різних освітніх контекстах: корпоративне навчання, освітні програми для безробітних, освіта дорослих у сфері громадянської освіти і т.д.</p> <p><i>Тема 2.</i> Доросла людина як суб'єкт навчання: психолого-педагогічні та соціокультурні аспекти Психологічні особливості дорослих учнів: мотивація, потреби в навчанні, вплив життєвого досвіду, когнітивні стилі навчання. Роль самосвідомості та саморегуляції в освітньому процесі дорослих. Періодизація життя дорослої людини в андрагогіці: кризи розвитку</p>

особистості та кризові ситуації. Соціокультурні фактори, що впливають на навчання дорослих: гендер, етнічність, соціально-економічний статус.

Тема 3. Андрагогічний підхід до освіти дорослих: принципи, методи, технології

Методологічні основи андрагогіки. Принципи андрагогіки. Технології в андрагогіці. Методи навчання дорослих. Інтерактивні методи навчання дорослих.

Тема 4. Психологічні основи навчання дорослих: мотивація, сприйняття, пам'ять і увага

Психологічні механізми навчання дорослих: мотиваційні теорії. Роль когнітивних процесів у навчанні дорослих: сприйняття, увага, пам'ять. Психологічні особливості навчання в різних вікових групах дорослих. Особливості розробки навчальних програм для дорослих з врахуванням їх психологічних особливостей.

Тема 5. Освіта дорослих у контексті освіти впродовж життя

Концепція неперервної освіти як основа андрагогіки: основні положення, теоретичні основи та практичні реалізації. Роль освіти дорослих у професійному та особистісному розвитку. Виклики та можливості неперервної освіти: доступність, інклюзія, фінансування. Освіта дорослих у різних контекстах: формальна, неформальна, інформальна освіта.

Змістовий модуль 2.

Андрагогічні підходи до організації та забезпечення якості освіти дорослих

Тема 6. Моделі і стратегії організації освітнього процесу для дорослих
Типи моделей освіти дорослих. Основні етапи організації освітнього процесу для дорослих. Розробка навчальних програм для дорослих. Стратегії навчання дорослих. Організаційні та педагогічні умови ефективного навчання дорослих.

Тема 7. Інноваційні технології та методи навчання дорослих у андрагогіці

Сучасні інноваційні технології в андрагогіці. Використання цифрових ресурсів для підвищення ефективності навчання дорослих. Розробка індивідуальних траєкторій навчання з використанням сучасних технологій. Вплив інноваційних технологій на формування нових моделей навчання дорослих.

Тема 8. Професійна підготовка та розвиток андрагогів: компетенції, ролі, функції

Основні компетенції андрагога. Професійні ролі андрагога. Особливості професійної діяльності андрагога в різних освітніх контекстах: формальна, неформальна та інформальна освіта. Професійна культура та етика в роботі андрагога.

Змістовий модуль 3.

Міжнародний досвід та освітня політика в андрагогіці

Тема 9. Досвід та тенденції розвитку освіти дорослих у зарубіжних країнах

Вплив філософських і педагогічних концепцій та теорій на розвиток освіти у зарубіжних країнах. Диверсифікація змісту освіти дорослих у зарубіжних країнах. Підготовка педагогічного персоналу для системи освіти дорослих у розвинених зарубіжних країнах. Механізми визнання результатів неформальної та інформальної освіти дорослих

	<p>у розвинених країнах світу. Тенденції розвитку освіти дорослих у зарубіжних країнах наприкінці ХХ– початку ХХІ ст.</p> <p><i>Тема 10.</i> Освітня політика і правові аспекти в галузі освіти дорослих</p> <p>Освітня політика в галузі освіти дорослих на національному та міжнародному рівнях. Правові основи регулювання освіти дорослих. Роль держави та неурядових організацій у підтримці освіти дорослих. Виклики та перспективи розвитку андрагогіки.</p>				
<p>Система оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальна дисципліна «Андрагогіка» складається з одного організаційного модуля у 3-му семестрі.</p> <p>Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень аспірантів реалізується за наступною технологією. Оцінюються такі складники:</p> <table border="1" data-bbox="580 629 1506 748"> <tr> <td data-bbox="580 629 1046 707">Аудиторна та самостійна робота аспіранта</td> <td data-bbox="1046 629 1506 707">Модульна контрольна робота</td> </tr> <tr> <td data-bbox="580 707 1046 748">50 балів</td> <td data-bbox="1046 707 1506 748">50 балів</td> </tr> </table> <p>Рейтинг модуля обчислюється таким чином.</p> <p>Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспіранта (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюватиметься в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».</p> <p>У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу аспіранта як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.</p> <p>Модульна контрольна робота (виконується перед заліком):</p> <p>Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі аспіранти виконують модульну контрольну роботу. Модульна контрольна робота включає 2 завдання, з яких кожне оцінюється за наступними критеріями. Кожне виконане завдання модульної контрольної роботи оцінюється за 25-бальною шкалою.</p> <p>23-25 балів виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв’язання завдання.</p> <p>18-22 бали виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв’язання проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.</p> <p>15-17 балів виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.</p> <p>14 балів і менше виставляється за умови відсутності вичерпаної відповіді на питання, наявності значної кількості недоліків і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.</p>	Аудиторна та самостійна робота аспіранта	Модульна контрольна робота	50 балів	50 балів
Аудиторна та самостійна робота аспіранта	Модульна контрольна робота				
50 балів	50 балів				

	<p>Виконане завдання має включати такі складники: обґрунтування актуальності, викладення змісту, висновки.</p> <p>Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.</p> <p>Оцінка за модульну контрольну роботу виставляється з урахуванням захисту аспірантом виконаного завдання під час семінарсько-практичного заняття за відповідною темою.</p> <p>Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР. Максимальний рейтинговий бал студента становить 100 балів.</p> <p>Підсумкове оцінювання - залік</p> <p>Вимоги до заліку</p> <p>Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала аспіранта за дисципліну таким чином:</p> <table data-bbox="635 667 1380 891"> <tr> <td>90 – 100 балів</td> <td>A</td> <td rowspan="5">}</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>82 – 89 балів</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>75 – 81 бал</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>66 – 74 бали</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>60 – 65 балів</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>0 – 59 балів</td> <td>FX</td> <td></td> <td>не зараховано</td> </tr> </table> <p>Студенти аспірантури, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.</p> <p>Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.</p>	90 – 100 балів	A	}	зараховано	82 – 89 балів	B	75 – 81 бал	C	66 – 74 бали	D	60 – 65 балів	E	0 – 59 балів	FX		не зараховано
90 – 100 балів	A	}	зараховано														
82 – 89 балів	B																
75 – 81 бал	C																
66 – 74 бали	D																
60 – 65 балів	E																
0 – 59 балів	FX		не зараховано														
<p>Політика курсу</p>	<p>Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи. Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра педагогіки і методики навчання іноземних мов і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання. Під час роботи над письмовими роботами не допустимо</p>																

	<p>порушення академічної доброчесності. Зокрема: використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; несамотійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань. Основні види відповідальності аспірантів за порушення академічної доброчесності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.</p>
<p>Рекомендована література</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Авшенюк, Н.М., Огієнко, О.І., Постригач, Н.О., Марусинець, М.М., Котун, К.В., Дяченко, Л.М., & Годлевська, К.В. (2020). <i>Тенденції розвитку освіти дорослих у розвинених країнах світу: монографія</i>. Кропивницький: ІмексЛТД 2. Аніщенко, О.В. (2022). <i>Професійна компетентність андрагога: методичні рекомендації</i>. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738511 3. Дубасенюк, О. А., & Самойленко, О. А. (2020). <i>Основи андрагогіки (для фахівців у галузі освіти дорослих): навч.-методичний посібник</i>. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 4. Закон України «Про освіту». № 2145-VIII. (2017). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text 5. Лук'янова, Л. (2022). <i>Концепція підготовки педагогічного персоналу до роботи з дорослими</i>. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/732916 6. Лук'янова, Л., Добровські, Т., & Валасік, М. (2023). Навчально-діяльнісна мотивація дорослої людини: психологічна сутність і структура. <i>Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи</i>, 24(2), 10-25. https://doi.org/10.35387/od.2(24).2023.10-25 7. Лук'янова, Л.Б., & Аніщенко, О.В. (2014). <i>Освіта дорослих: короткий термінологічний словник</i>. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М. 8. Лук'янова, Л.Б., Сігаєва, Л.Є., Аніщенко, О.В., Зінченко, С.В., Баніт, О. В., Лапасенко, С.В., & Василенко, О.В. (2012). <i>Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади</i>. Київ: Педагогічна думка. 9. Огієнко, О.І., & Литовченко, І.М. (2014). <i>Андрагогічна модель навчання: американський контекст: монографія</i>. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури» 10. Проєкт Закону про освіту дорослих. №7039. (2022). URL: https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-osvitu-doroslikh <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аніщенко, О. (2023). <i>Освіта дорослих і розвиток громадянського суспільства в Україні. Освіта дорослих: теорія, досвід,</i>

перспективи, 24(2), 25-35. [https://doi.org/10.35387/od.2\(24\).2023.25-35](https://doi.org/10.35387/od.2(24).2023.25-35)

2. Аніщенко, О. В., & Прийма, С. М. (2023). До питання про структуру професійної компетентності андрагога. У В.С. Кулішов, Ю.С. Герасименко, І.А. Кучеренко (Упор.), *Психолого-педагогічні аспекти навчання дорослих у системі неперервної освіти: зб. матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції у 2 част., м. Біла Церква, 14 грудня 2023 р.* (Ч.1., с. 19–25). Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України.
3. Баніт, О. (2022). Система професіоналізації педагогічного персоналу у сфері корпоративної освіти. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*, 22(2), 48-58. [https://doi.org/10.35387/od.2\(22\).2022.48-58](https://doi.org/10.35387/od.2(22).2022.48-58)
4. Огієнко, О. І. (2019). *Підготовка андрагогів в зарубіжних країнах: навчальна програма (для здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 01 «Освіта» за спеціальністю 011 «Науки про освіту»*. Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. Міністерство освіти і науки України. <http://www.mon.gov.ua>
2. Представництво DVV International в Україні. <https://www.dvv-international.org.ua/uk/ukrajina>
3. Офіційний веб-сайт збірника «Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи». www.adult-education-journal.com.ua
4. Український відкритий університет післядипломної освіти. <https://uvu.org.ua/>.
5. Українська Асоціація освіти дорослих. <https://uaod.org.ua/>
6. American Association for Adult and Continuing Education (AAACE). <https://www.aaace.org/>
7. Electronic Platform for Adult Learning in Europe (EPALE). <https://epale.ec.europa.eu/en>
8. European Association for the Education of Adults (EAEA). <https://eaea.org/>
9. European Society of Research on the Education of Adults (ESREA). <https://esrea.org/>
10. International Council for Adult Education (ICAE). <https://icae.global/>